

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نشست هماهنگی و برنامه ریزی صادرات محصولات سبزی و صیفی به کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا

۲۸ دی ماه سال ۱۴۰۰

مدیریت حفظ نباتات استان اصفهان

اهم موارد قابل پیگیری:

- ۱- پیگیری نامه شماره ۳۷۰۸۰/ ۱۴۰۰۴۰ مورخ ۱۰/۱۰/۱۰۰ با موضوع اقدامات لازم منطبق با کاربرد مقررات آفت کش های کشاورزی در واحدهای گلخانه ای برای صادرات به کشور روسیه.**
- ۲- پیگیری در اطلاع رسانی و عملیاتی نمودن دستورالعمل ابلاغی توسط معاونت محترم باغبانی وزارتخانه متبوع با موضوع ساماندهی و به روز رسانی واحدهای کنترل کیفیت در گلخانه های سبزی و صیفی و تکمیل اطلاعات مربوطه در جداول و فرم های مربوطه.**
- ۳- اطلاع رسانی جامع نشریه فنی با عنوان موازین و اصول پیش آگاهی و نحوه کنترل عوامل خسارت زای گیاهی در گلخانه های سبزی و صیفی.**
- ۴- اطلاع رسانی به کلیه تولید کنندگان و صادر کنندگان محصولات گلخانه ای در خصوص نامه شماره ۳۹۱۴۷/۱۴۰۰۴۰ مورخ ۱۹/۱۰/۱۴۰۰ با موضوع اخذ گواهی سلامت محموله صادراتی از ابتدای بهمن ماه سال ۱۴۰۰**

صادرات محصولات کشاورزی

به کشور روسیه

سرویس های فدرال در خصوص نظارت بر سلامت غذایی شهروندان کشور روسیه:

۱- **روس پوترب نادزور:** سرویس فدرال دفاع از حقوق مصرف کنندگان کشور روسیه که وظیفه آن نظارت بر سلامت غذایی شهروندان بوده و ممنوعیت واردات محصولات خارجی توسط آن اعمال می گردد و به سختی حاضر به تماس با طرف های خارجی است.

۲- **روس سلخوز نادزور:** سرویس فدرال نظارت بر بهداشت گیاهی و دامپزشکی در کشور روسیه است که وظیفه هماهنگی خارجی و بین المللی و نیز ارزیابی و بازدید میدانی از واحدهای تولیدی ، انبارداری ، سورتینگ و صادرات محصولات کشاورزی و دامی سایر کشورها را داشته و منطبق با استانداردهای فدرال روسیه کیفیت محصولات تولیدی را رصد و پیگیری می کند.

**مقررات مرتبط با بازرسی سرویس فدرال نظارت بر
بهداشت گیاهی و دامپزشکی
(روس سلخوز نادزور)**

**انطباق با الزامات اجباری کاربرد آفت کش ها و مواد
شیمیایی کشاورزی در محل های تولید محصولات گیاهی با
هدف صادرات به فدراسیون روسیه**

**مقررات بازرسی سرویس فدرال نظارت بر بهداشت گیاهی و
دامپزشکی با الزامات
(روس سلخوز نادروز)**

**دستورالعمل اجرایی بازرسی کاربرد مناسب آفت کش ها و مواد
شیمیایی کشاورزی**
در محل های تولید محصولات گیاهی صادر کننده به کشور روسیه

۱) کلیات :

بر اساس ماده ۲۶ قانون فدرال شماره ۱۰۹ مورخ ۱۹ جولای ۱۹۹۷ تحت عنوان " جابجایی ایمن آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی " آیین کار بین المللی مدیریت آفت کش ها (انتشارات ۲۰۱۴ سازمان بهداشت جهانی / فائو) ، تفاهم نامه همکاری در زمینه جابجایی ایمن آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی فی مابین وزارت کشاورزی روسیه و مراجع ذی صلاح سایر کشورها ، مقررات سرویس فدرال نظارت بر بهداشت گیاهی و دامپزشکی شماره ۳۲۷ مصوب دولت فدراسیون روسیه در مورخ ۳۰ ژوئن ۲۰۰۴ ، به منظور جلوگیری از عرضه یا واردات محصولات گیاهی که دارای باقی مانده سموم و آفت کش ها و سایر توکسین ها بیش از حد مجاز (براساس قانون اتحادیه اوراسیا) باشند و در مواردی که این حدود مجاز در قانون اتحادیه اوراسیا وجود ندارد ، بیش از حد مجاز تعیین شده در استاندارد کمیسیون بین المللی کدکس ، باشند ، این بازرسی ها انجام می پذیرد .

بازرسی ها براساس توافق مراجع ذی صلاح فدراسیون روسیه و کشور صادر کننده که از این به بعد به اختصار " طرفین " نامیده می شود ، انجام می شود .

(۲) تعارف عمومی :

مواد شیمیایی کشاورزی : کودهای شیمیایی یا زیستی ، بهسازی شیمیایی خاک که برای تغذیه گیاه و تنظیم حاصل خیزی خاک استفاده می شود .

ماده موثر آفت کش ها : ترکیب بیولوژیکی فعال در آفت کش ، که در شکل های مختلف برای مقابله با یک نوع خاص از آفت یا در مرحله رشد و توسعه گیاه استفاده می شود .

(MRL) :

حداکثر غلظت آفت کش های مجاز بر اساس مقررات در محصولات تولیدی است .

این معیار سنجش ، حداکثر میزان باقی مانده مجاز آفت کش ها در محصولات تولیدی کشاورزی بر حسب میلی گرم بر کیلوگرم و مبتنی بر رعایت اصول صحیح در کاربرد آفت کش ها جهت حفظ سلامت مصرف کنندگان را مشخص می نماید .

۳) هدف بازرسی :

ارزیابی مقررات کاربرد آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی در محل های تولید محصولات گیاهی صادره به کشور روسیه می باشد.

۴) نحوه بازرسی:

۴-۱- بازرسی ها در خصوص محموله های گیاهی وارده به فدراسیون روسیه که دارای باقی مانده آفت کش ها و سموم بالاتر از حد مجاز باشند ، انجام می شود.

۴-۲- بازرسی در محل های تولید محصولات گیاهی در کشورهایی که این محصولات را به روسیه صادر نموده اند ، بر اساس توافق با مراجع ذی صلاح کشورهای مربوطه انجام می شود .

۴-۳- بازرسی ها در خصوص انطباق با الزامات اجباری کاربرد آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی در محل های تولید محصولات گیاهی صادره به فدراسیون روسیه انجام می شود .

این سایت ها یا محل های بازرسی عبارتند از :

- ❖ مزارعی که محصولات گیاهی در آن تولید می شود
- ❖ محصولات و اندام های رویشی گیاهان
- ❖ واحدها و امکانات انبارداری و بسته بندی محصولات
- ❖ تاسیسات آبیاری و کود آبیاری
- ❖ تجهیزات و دستگاه های تخصصی کاربرد آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی

۵) اهداف بازرسی های میدانی و مستندات :

این بازرسی ، انطباق با مقررات کاربرد آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی را ارزیابی و تایید می نماید از جمله مجاز بودن کاربرد آفت کش ها یا ماده شیمیایی در تولید محصول ، زمان کاربرد ، تناوب کارکرد ، دز کاربرد ، هدف کاربرد ، توجیه کاربرد بر اساس وضعیت بهداشت گیاهی و نیازهای تغذیه ای گیاهان.

۵-۱-۱- مستندات کاربرد مناسب آفت کش ها و مواد شیمیایی (ثبت کاربرد آفت کش ها و مواد شیمیایی در مزارع ، سوابق دریافت و مصرف آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی ، مستندات مرتبط با نتایج شرایط بهداشت گیاهی محصولات و کشت گیاه ، مستندات مرتبط با نتایج مطالعات خاک مزارع) .

۵-۱-۲- مستندات مرتبط با مراجع ذی صلاح که مسئول کنترل و نظارت بر جابجایی ایمن آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی هستند .

(از جمله توصیه های کاربرد آفت کش ها ، مجوز ها و گواهی ها ، دستورالعمل های نتایج بازرسی و سایر مستندات مرتبط با جابجایی آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی).

۵-۱-۳- مستندات مرتبط با نتایج آزمون آزمایشگاه در خصوص حد باقی مانده آفت کش ها و سموم .

۵-۱-۴- روش های تحقیق باقی مانده آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی در محصولات گیاهی در کشور صادر کننده محصول به روسیه .

۵-۱-۶- مقررات کاربرد آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی کشور صادر کننده و تعیین عدم انطباق با مقررات کشور روسیه .

۵-۱-۷- در دسترس بودن پرسنل آموزش دیده برای کاربرد آفت کش ها و مواد شیمیایی کشاورزی.

۵-۲- بازرسی میدانی شامل موارد زیر خواهد بود :

۵-۲-۱- بازرسی مزارع در حال تولید و برداشت برای صادرات به روسیه.

۵-۲-۲- بازرسی وارزیابی شرایط فنی تجهیزات ویژه کاربرد آفت کش ها و موادشیمیایی کشاورزی.

۵-۲-۳- آزمون و بازرسی آفت کش های در دسترس به منظور تشخیص تقلبی بودن یا دست کاری شدن این آفت کش ها .

۵-۲-۴- تضمین انطباق آفت کش ها و مواد شیمیایی در دسترس با مستندات خرید (رسیدها وفاکتورها).

۵-۲-۵- براساس توافق متقابل طرفین ، در صورت نیاز ، نمونه برداری از محصولات گیاهی ، اندام های رویشی گیاه ، نمونه برداری از خاک محل تولید و برداشت محصولات نیز انجام می شود .

**سازمان حفظ نباتات
معاونت کنترل آفات
دفتر پیش آگاهی**

نشریه

**موازین و اصول بهداشت گیاهی و نحوه کنترل آفات
در گلخانه ها**

کژال کریمی ، کسری شریفی وش فام و عزیز شیخی گرگان

**پاییز سال ۱۳۹۹
دستورالعمل شماره: ۹۹۰۸۱۰۳**

توصیه های کلی در خصوص مدیریت گلخانه :

توری ضد حشره مناسب در تمامی دریچه های تهویه و فیلترهای شنی یا سلولزی در مسیر پمپاژ آب نصب شود.

جوی چها و کانال در اطراف گلخانه برای خروج آب ناودانی ها ایجاد شود. حوضچه های ضد عفونی کفش در فاصله بین دو در به عمق ۳ سانتی متر با آب آهک در اتاق انتظار تعبیه شود.

کارت های جذب کننده حشرات در محیط گلخانه نصب شود. شرایط محیطی (دما و رطوبت) در حد مطلوب برای تولید بهینه و از ایجاد تنش محیطی پرهیز شود.

از لباس کار ، کفش مناسب و ماسک های ضد سموم استفاده شود. از لباس کار و وسایل کار زرد رنگ و آبی رنگ (یا نزدیک به طیف نوری زرد و آبی) استفاده نشود.

بسترهای حاکی ، سکوها ، بسترهای کشت بدون خاک، با نظارت مسئول فنی گلخانه ضد عفونی شود.

ابزار آلات و ادوات مورد استفاده در گلخانه قبل از استفاده ضد عفونی شود.

توصیه های کلی در خصوص مدیریت گلخانه :

پوشش گلخانه کنترل و پارگی و شکستگی اصلاح شود.

حمام و یا دوش آب گرم برای نظافت کارگران و کارشناسان قبل و بعد از کار در گلخانه تعبیه شود.

بدور مصرفی از منابع معتبر که عاری از عوامل خسارت زای گیاهی به ویژه ویروس ها باشد تهیه شود.

از کشت گیاهان میزبان آفات محصولات گلخانه ای در نزدیکی محل گلخانه مثل (آفتاب گردان) اجتناب شود.

بوته های آلوده از محیط گلخانه حذف شود.

میوه های آلوده به بیماری های باکتریایی و پوسیدگی قارچی جدا سازی شود.

از ایجاد سایه در گلخانه ها جلوگیری شود.

گلخانه داران برای گواهی بهداشت صادرات محصولات، قبل از هر گونه اقدام به مدیریت حفظ نباتات استان مراجعه کنند.

فرم ها و جداول
ثبت اطلاعات گیاه پزشکی گلخانه
توسط کارشناس کنترل کیفیت

فرم پایش آفات ، بیماری ها و علف های هرز

ابزار پایش آگاهی		مرحله رشدی	اندام آسیب دیده در اثر بیماری			مرحله رشد آفت			نام عامل خسارت زا	تاریخ بازدید										
											تعداد تله و فرمون	کارت های رنگی	بعد از گلدهی	قبل از گلدهی	گیاه چه	میوه	ساقه و برگ	ریشه	حشره کامل	سفیره
تاریخ تعویض	تعداد شکار	تاریخ نصب	تاریخ تعویض	تعداد شکار	تاریخ نصب	تعداد شکار	تاریخ تعویض	تعداد شکار	تاریخ نصب	تعداد شکار	تاریخ تعویض	تعداد شکار	تاریخ نصب	تعداد شکار	تاریخ تعویض	تعداد شکار	تاریخ نصب	تعداد شکار	تاریخ تعویض	تعداد شکار

نام و نام خانوادگی - امضای مدیر کنترل کیفیت

روش های کنترل آفات ، بیماری ها و علف های هرز

کنترل غیر شیمیایی		کاربرد آفت کش ها (شیمیایی - غیر شیمیایی)			روش کنترلی
قارچ کش بیولوژیک	حشره کش بیولوژیک	علف کش	قارچ کش	حشره کش / کنه کش	
					نوع
					نام سم مصرفی
					دوز مصرفی
					تاریخ مصرف
					زمان پاشش
					آخرین دوره مصرف قبل از برداشت محصول

نام و نام خانوادگی - امضای مدیر کنترل کیفیت

گزارش نحوه مبارزه غیر شیمیایی (زراعی ، مکانیکی و تجهیزات غیر شیمیایی)

زمان اجرای عملیات / کاربرد	آفت هدف	تجهیزات	نوع عملیات	تاریخ بازدید	ردیف

نام و نام خانوادگی - امضای مدیر کنترل کیفیت

گزارش نحوه مبارزه بیولوژیک (ماکرو - میکرو)

زمان استفاده	دفعات مصرف	آفت هدف	مقدار / تعداد مصرفی	نام عامل	تاریخ	ردیف

نام و نام خانوادگی - امضای مدیر کنترل کیفیت

گزارش نحوه مبارزه کاربرد آفت کش ها (شیمیایی – غیر شیمیایی)

تاریخ پایان دوره کارنس	زمان استفاده	فرمولاسیون	تعداد دفعات سمپاشی	آفت هدف	دز مصرفی	نام ترکیب شیمیایی	تاریخ بازدید	ردیف

نام و نام خانوادگی – امضای مدیر کنترل کیفیت

وزارت جهاد کشاورزی معاونت امور باغبانی

**دستورالعمل ساماندهی و به روزرسانی واحدهای کنترل کیفیت
در گلخانه های تولید محصولات سبزی و صیفی**

**دفتر امور گلخانه ها، گیاهان زینتی و قارچ های خوراکی
آذر ۱۴۰۰**

اطلاع رسانی به کلیه تولید کنندگان و صادر کنندگان

محصولات گلخانه ای

در خصوص نامه شماره ۳۹۱۴۷/۱۴۰۰۴۰

مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۹

با موضوع اخذ گواهی سلامت محموله صادراتی

از ابتدای بهمن ماه سال ۱۴۰۰

الزام بر اخذ گواهی سلامت:

بر اساس تصمیمات متخذه در جلسه مورخ ۱۳ دی ماه سال ۱۴۰۰ ، طی نامه شماره ۲۰۴۳۱/۷۳۰ مورخ ۱۳/۱۰/۱۴۰۰ معاون قرنطینه و بهداشت گیاهی سازمان حفظ نباتات که با حضور نمایندگان سازمان بازرسی کل کشور ، سازمان غذا و دارو ، گمرک جمهوری اسلامی و همکاران وزارتخانه متبوع برگزار گردید مقرر گردید:

۱- از تاریخ اول لغایت پایان بهمن ماه سال جاری کلیه کارشناسان قرنطینه مستقر در گمرکات صادراتی ؛ گواهی سلامت سازمان غذا و دارو را به عنوان پیش نیاز صدور گواهی بهداشت گیاهی از صادر کنندگان محموله های گیاهی دریافت نمایند.

۲- با همکاری سازمان غذا و دارو و گمرک جمهوری اسلامی ایران ، ترتیبی اتخاذ گردد که از تاریخ اول اسفند ماه سال ۱۴۰۰ صادرات کلیه محصولات کشاورزی به روسیه و سایر کشورهای اتحادیه عضو اوراسیا با ارائه گواهی سلامت به عنوان یکی از مدارک مورد نیاز برای گمرک صورت گرفته و در سیستم ای پی ال گمرک نیز ثبت شود ، به طوری که از تاریخ مذکور الزام بند یک برای کارشناسان قرنطینه مستقر در گمرکات صادراتی برداشته شود.

۳- مطابق با نامه شماره ۱۴۰۰/۵۳۰/۶۲۶۳۰ مورخ ۱۳/۱۰/۱۴۰۰ دفتر توسعه صادرات معاونت توسعه بازرگانی وزارت متبوع ، صادر کنندگان محموله های گیاهی صادراتی به روسیه ؛ **حداقل ۵ روز قبل از حمل بار** و هر گونه اظهار ، به سازمان غذا و دارو مراجعه نموده و گواهی سلامت را اخذ نمایند.

حداکثر باقی مانده مجاز آفت کش ها:

اصطلاح Maximum Residue Limit (MRL)

یعنی حداکثر میزان ماندگاری یک آفت کش مشخص در ماده غذایی که براساس قوانین ایمنی غذایی یک کشور مشخص مجاز شمرده می شود.

حداکثر باقی مانده آفت کش ها در بیش تر کشور ها به منظور حفظ سلامت مصرف کنندگان و ترغیب عملیات مناسب کشاورزی در کاربرد آفت کش ها و سایر موارد آگرو شیمیایی تعیین و تدوین می شود.

مقادیر حداکثر باقی مانده آفت کش ها در هر کشور ، بسته به نوع مصرف هر آفت کش روی محصولات و نیز سهم هر یک از محصولات در جیره غذایی آن کشور متفاوت است .

صادر کنندگان مواد غذایی ، باید محصولاتی مطابق با این استاندارد ملی ایران به عنوان یک الزام برای ورود محصولات کشاورزی به بازار آن کشور را ارائه نمایند.

در واقع حداکثر باقی مانده آفت کش ها ، بالاترین غلظت مانده یک ماده شیمیایی است که بر طبق قانون می تواند در یک ماده غذایی وجود داشته باشد تا آن ماده غذایی مورد قبول یا مجاز شناخته شود.

این شاخص ایمنی مواد غذایی بر حسب میلی گرم بر کیلوگرم وزن ماده غذایی بیان می شود.

اصطلاح **Acceptable Daily Intake (ADI)** یا حد مجاز روزانه: در موارد مسمومیت مزمن مصرف کننده مواد غذایی کارایی دارد و به این معناست که مقدار مشخصی از مصرف روزانه یک ماده غذایی با میزان بسیار کم و مشخصی از بقایای یک آفت کش خاص در سلامتی مصرف کننده (انسان) در دراز مدت اخلالی ایجاد نمی کند.

این حد مجاز روزانه بر حسب میلی گرم در کیلوگرم وزن بدن بیان می شود.

یک انسان بالغ می تواند مقداری از بقایای سم را بدون دچار شدن به عوارض و ناراحتی در سبد غذایی روزانه خود تحمل کند که به آن میزان جذب قابل قبول روزانه گفته می شود. این حد در جوامع مختلف متفاوت بوده و مرتبط با عوامل متعددی از قبیل: سن مصرف کننده، جنسیت، وزن، سابقه بیماری، عادات و رژیم غذایی، وضعیت اقلیمی و نهایتاً حساسیت دولت مسئول نسبت به ارزش اجتماعی سلامت دراز مدت شهروندان خود می باشد.

* مرز بیشینه مانده آفت کش ها در صیفی جات (استاندارد ملی ۱۲۵۸۱ سال ۱۳۹۴)

* مرز بیشینه مانده نیترات و روش های آزمون (استاندارد ملی ۱۶۵۹۶ سال ۱۴۰۰)

با تشکر از صبر و حوصله شما

